

ἀγαθός ἀγρότης πράττει τὸ αὐτό· ἀλλ' οὗτος ἀναπαύει καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἐκείνος δὲ φθείρει ἐν ἀκολασίᾳ αὐτήν. Ἐντεῦθεν συμβαίνει ὥστε ἐν τοῖς χωρίοις βλέπεις τις γέροντας ἀγρότας διατηροῦντας ἐπὶ τὸ ἀνθρώπινον τοῦ προσώπου αὐτῶν καὶ μετ' ἀπαραιμίλλου ἱκανότητος καὶ ἀνευ τοῦ ἐλαχίστου κόπου ἰθύνοντας τὸ ἄροτρον καὶ ἐργαζομένους τὴν γῆν, τοῦναντίον δὲ ἐργάτας τῶν πόλεων ἐξαντλουμένους καὶ μαραινόμενους πρὸ τοῦ καὶ μία μόνη λευκὴ θριξ φανῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν. Ἐργάται φεισθήτε τῆς ζωῆς ὑμῶν καὶ ἀναπαύεσθε ἀληθῶς τῇ Κυριακῇ, ἵνα, παρατείνοντες εἰς γῆρας τὸν βίον, πλείονα ἐργάσιμον ἔχητε χρόνον καὶ μειζονα τὰ ὀφέλη ἀπολαύετε.

«Ἐξ ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδομῇ Σάββατα κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.»

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ].

Δεσποινὶς Φ. Α.

ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

[Ἰπὸ Ε. Α. ΖΥΓΟΥΡΑ κατήγητοῦ].

Ὁ Πάνσοφος ἔπλασε πάντα τὰ ἐν τῇ φύσει μὲ σκοπὸν τινα. Καὶ τὰ μὲν ὕλικά χτίσματα εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον χρήσιμα ὡς οἱ λίθοι, τὰ φυτὰ, τὰ δένδρα· τὰ δὲ ζῶα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔλαβον παρὰ Θεοῦ ἀποστολήν τινα νὰ ἐκπληρώσωσιν, ἥτις εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς πλάσεως αὐτῶν. Ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς τῶν ἀλόγων ζῶων εἶναι ἀπλοῦς καὶ ἀμετάβλητος· ἐκτελούμενος ὑπ' αὐτῶν ἐνστιγματικῶς. Ἄν ἀκριβῶς ἐρευνήσωμεν τὸν σκοπὸν τοῦτον θὰ ἴδωμεν ὅτι τὰ ζῶα ἐνστιγματικῶς ἐνεργοῦσι πρὸς ἀναπαραγωγὴν τοῦ γένους αὐτῶν, ὅτι ἐνστιγματικῶς ὁρμῶσι πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς τροφῆς των, καὶ τέλος ὅτι εἰς ὅλας αὐτῶν τὰ πράξεις διευθύνονται ὑπὸ τῶν ἐνστιγμάτων, χωρὶς νὰ ἔχωσι θέλησιν ἐκλογῆς τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τοῦ κακοῦ. Ἡ ἀράχνη, λ.χ. ἡ μέλισσα, ἡ χελιδὼν γεννῶσι πρὸς διατήρησιν τοῦ γένους αὐτῶν· ἐργάζονται, ἢ μὲν τὸ ὕφασμα, ἢ δὲ τὸν κηρὸν καὶ τὸ μέλι, ἢ δὲ τὴν φωλεάν, καὶ εἰς οὐδεμίαν τῶν πράξεων τούτων ἔχουσι τὴν συναίσθησιν τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν προσφορῶν μέσων πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ· διὰ τοῦτο εἶπομεν ὅτι ἐργάζονται ἐνστιγματικῶς.

Ὁ ἄνθρωπος πεπρωτισμένος διὰ τοῦ λογικοῦ ἔχει ἐλευθερίαν θέλησιν πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἔχει κρίσιν ὅπως ἀνευρίσκη τὰ συμφερότερα πρὸς τοὺς σκοποὺς του μέσα, ἔχει ἐν γένει ὁργανισμόν τελειότατον καὶ καταλληλότατον πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν μέσων τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ὁ σκοπὸς λοιπὸν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ὡς τῶν ζῶων προσχεδιασμένος καὶ ἐνστιγματικὸς, ἀλλὰ κατὰ πάντα ἐλεύθερος καὶ ἐξαρτάται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς θελήσεως αὐτοῦ· εἶναι δὲ ὁ σκοπὸς οὗτος ἀπροσχεδιαστος καὶ ὡς εἰπεῖν ἄριστος· δέον λοιπὸν νὰ διαχαράξῃ αὐτὸν μόνος, ὅπως τὸ λογικὸν ὑπαγορεύῃ. Τὸν δὲ σκοπὸν διὰ τὸν ὅποιον ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν ὅποιον ἔχει καθῆκον νὰ ἐκπληρῇ ἐν τῷ κόσμῳ καλοῦμεν προορισμόν.

Τὸν προορισμόν του ὁ ἄνθρωπος ἀνευρίσκει διὰ τοῦ λογικοῦ μόνος, διότι οὗτος εἶναι εἰς πάντα ἄνθρωπον καταληπτός. Ὁ ἄνθρωπος προωρίσθη διὰ νὰ γείνη ὅσον τὸ δυνατόν τέλειος καὶ εὐδαίμων. Τέλειος μὲν γίνεται ὁ ἄνθρωπος, ἂν καλλιεργῇ ἐν ἑσῇ μοίρᾳ τὸ σῶμα, τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν, δηλ. ἂν θεραπεύῃ ἐξ ἰσοῦ τὰς σωματικὰς, πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ὁ προορισμὸς ὑποδεικνύει εἰς αὐτόν. Εὐδαίμων δὲ γίνεται οὐ μόνον ὅταν γίνηται τέλειος, ἀλλὰ καὶ ὅταν τὴν τελειότητα ἑαυτοῦ μεταδίδῃ καὶ εἰς τὰς ἐξ αὐτοῦ παραγομένας ὑπάρξεις, καὶ ἐν γένει εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἡ οἰκονομία βοηθεῖ τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμόν του· διότι τὸν διδάσκει πῶς νὰ ρυθμίξῃ τὰς ἐνεργείας του πρὸς ἐπίτευξιν τῆς τελειότητος, πῶς σκοπιμώτερον νὰ ἱκανοποιῇ τὰς τριπλᾶς του ἀνάγκας καὶ τέλος τὸν ὁδηγεῖ πῶς δύναται νὰ γείνη εὐδαίμων καθιστῶν ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς ὁμοίους του τελειότερους σωματικῶς, πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς.

Ἡ δὲ γυνὴ ὡς ἄνθρωπος προορισμὸν ἔχει νὰ γείνη τελεία καὶ εὐδαίμων μεταδίδουσα εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τελειότητα. Ἡ γυνὴ καθίσταται σύζυγος, διὰ τὸν πολλαπλασιασμόν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων· γίνεται μήτηρ, διὰ τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν τῶν τέκνων μόρφωσιν καὶ τελειοποίησιν, καὶ τέλος γίνεται φιλόθερος, διὰ τὴν μετάδοσιν τῶν ἀγαθῶν ἅτινα κατέχει καὶ τὰ ὁποῖα ἡ εὐαισθησία, καὶ ἡ ὀξύνοια ὑπαγορεύουσιν εἰς αὐτὴν νὰ μεταδίδῃ εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ ἔχει εὐρὺν προορισμόν, ἔπεται ὅτι ἔχει καὶ εὐρὺ στάδιον εὐδαιμονίας. Οὐδέποτε ἡ γυνὴ δύναται νὰ καταστήσῃ ἑαυτὴν εὐδαίμονα, ἐνὸς δὲν καταστή εὐεργετικὴ σύζυγος, φιλόστοργος μήτηρ καὶ φιλόανθρωπος τοῖς πᾶσι. Διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ δὲ τοῦτον τὸν ὑψηλὸν προορισμόν, πρέπει νὰ ἦται ἐφοδιασμένη καὶ μορφωμένη δι' ὅλων τῶν γνώσεων αἵτινες συντελοῦσι πρὸς τὸν ἱερόν τοῦτον σκοπόν.

Ἐκ τοῦ προορισμοῦ τὸν ὅποιον τὸ λογικὸν ἀνευρίσκει ὡς ἀρμόζοντα διὰ τὴν γυναῖκα, συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ἀξία τῆς γυναίκος εἶναι ὑψίστη, ἡ ὑπαρξὶς αὐτῆς εὐεργετικωτάτη, καὶ σωτήριος διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὅτε καὶ ὅπου ἡ ἀξία τῆς γυναίκος δὲν κατενόηθη τὸ ἀνθρώπινον γένος ἔμεινε καὶ θὰ μένῃ πάντοτε βάρβαρον καὶ στάσιμον. Ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν καὶ μάλιστα τῆς Ἀσίας καταδεικνύει εἰς ἡμᾶς ἀριδὴλως τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Κατὰ τοῦτο δὲ ἡ θεία τοῦ Χριστοῦ θρησκεία πρωτεύει τῶν ἄλλων θρησκειῶν ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, καθόσον ἡλευθέρωσε τὸ γυναικεῖον φύλον ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς δουλείας καὶ τῆς ταπεινώσεως καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἀξίαν ἣν ὁ προορισμὸς ἀποδίδει εἰς αὐτήν. Ἡ γυνὴ γεννᾷ καὶ μορφώνει τὸν ἄνθρωπον, αὕτη τὴν ἐξευγενίζει καὶ ἐντυπώνει ἐπ' αὐτοῦ τὸν πολιτισμόν, τὴν θρησκείαν, τὴν ἠθικὴν καὶ πᾶν ἀγαθόν.